

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Dato: 19.09.2022
Saksnummer: 22/16729-8
Deres ref.:

Høring - Bostøtten - opprydning og forankring

Stavanger kommune takker for muligheten til å avgi høringsuttalelse til overnevnte rapport. Bostøtten er svært viktig som boligpolitisk virkemiddel i kommunen. Ekspertutvalgets drøftinger av boutgiftstak, dekningsgrad, modell for beregning av egenandel og boligpolitiske hensyn viser etter Stavanger kommunes mening at det er behov for en betydelig styrking av rammene for bostøtten dersom formålet med ordningen skal oppnås.

Boutgifter

Stavanger kommune støtter ekspertgruppens forslag om at strømmen blir en del av 9 boutgiftsberegningen. Innføring av sjablongbeløp for beregning av strøm vil gi en forutsigbarhet for bostøttemottaker og kommunen. Som følge av store geografiske prisforskjeller bør strømstøtten differensieres etter geografi. Det forutsetter at boutgiftstaket heves fra dagens nivå. I dag får alders-, uføre- og etterlattepensjonister medregnet strøm som en fast del av boutgiftene. Stavanger kommune mener at alle bostøttemottakere bør behandles likt. Boutgiftene bør sees i sammenheng med eventuelle tiltak for beregning av inntektsgrunnlaget, fastsetting av boutgiftstak og endringer i beregning av egenandel. Dermed vil eventuell fjerning av særordninger sikre at nevnte grupper ikke kommer dårligere ut enn i dag. Forslaget vil og gi en enklere administrasjon.

Stavanger kommune støtter å videreføre at avdrag på lån inngår i beregningsgrunnlaget for bostøtten. Bostøtten kan med dette være et virkemiddel for økt boligeierskap blant lavinntektshusstander.

Boutgiftstak

Heving av nivå på boutgiftstaket knyttet til faktiske boutgifter er det viktigste enkelttiltaket for å gjøre bostøtten til en bedre ordning. Boutgiftstaket må reguleres ut fra hva som er en rimelig standard, knyttet til husleie-statistikk, differensiert etter geografiske soner og husstandsstørrelse. Herunder må boutgiftstaket for aleneboende, som har vært underregulert i flere år oppjusteres. Det vil gjenspeile de faktiske boutgifter. En vil da oppnå en mer reell dekning av boutgiftene, og redusere behov for sosial stønad. At boutgiftstaket samsvarer mer med faktisk prisnivå kan gi gevinst i form av økt bostabilitet og at lavinntektsgupper kan få bedre tilgang til egnede boliger. Husstander bosatt i pressområder vil komme bedre ut enn i dag.

Postadresse

Postboks 8001, 4068 STAVANGER

Besøksadresse

Olav Kyrres gate 23

Telefon:

www.stavanger.kommune.no

Org.nr: 964965226

Inntektsgrunnlag

Stavanger kommune støtter forslaget om å endre beregningsperiode av inntekt fra siste månedsinntekt til en snittberegning fra de siste tre måneder. Det vil bli mer forutsigbart for bostøttemottakere med variabel inntekt, særlig for husstander med arbeidsavklaringspenger eller dagpenger.

I dag får huseiere et fradrag for ligningsformuen, begrenset oppad til kr. 611 677,-.

Stavanger kommune vil påpeke at det er en utfordring at noen husstander med lave inntekter, eksempelvis enkelte enslige minstepensjonister, faller ut av bostøtteordningen fordi de har høy ligningsformue. Problemstillingen er i liten grad behandlet i ekspertgruppens rapport. Stavanger kommune mener at problemstillingen kan ha så stor betydning for de det gjelder at beregning av boligformue bør vurderes særskilt.

Egenandel

Stavanger kommune er enige med ekspertgruppen i at dagens modell for beregning av egenandel er komplisert. Satsene fremstår tildels vilkårlige og mangler gode begrunnelser. Per i dag må mottakere med aller lavest, eller ingen inntekt dekke en andel av boutgiften selv. Det medfører at kommunene må dekke et beløp tilsvarende egenandelen ved hjelp av supplerende sosialhjelp til boutgifter.

Stavanger kommune er enige i at det er en enklere og bedre begrunnet modell å knytte egenandelen i større grad til livsoppholdskostnader. SIFOs satser for forbruk er ment å tilsvare vanlig forbruk for folk flest, i motsetning til statens veiledende satser for sosialhjelp til livsopphold som er ment som minstesats.

Stavanger kommune støtter en modell der egenandelen knyttes til statens veiledende satser for sosialhjelp til livsopphold, forutsatt at avkortningen ved økt inntekt blir betydelig lavere enn i den skisserte modellen i rapporten. Dersom avkortningen for inntekter over nivået for statens livsoppholdssatser blir svært bratt vil en god del av dagens bostøttemottakere få lavere eller ingen bostøtte med mindre boutgiftstaket samtidig heves. Blant annet vil mange trygdemottakere, inkludert minstepensjonister, få mindre i bostøtte. Den bratte avkortningen ved økt inntekt gir samtidig liten motivasjon til bostøttemottakerne om å øke inntekten. Etter Stavanger kommunes mening bør beregningsmodellen innrettes slik at eksempelvis unge uføre og andre med tilsvarende inntektsnivå inkluderes.

Dekningsgrad

Stavanger kommune er i stor grad enig i ekspertgruppens synspunkter når det gjelder nivået på dekningsgrad, og støtter at dekningsgraden økes. Begrunnelsen for å ikke ha 100 prosent dekningsgrad for at mottakerne skal motiveres til å holde boutgiftene på et rimelig nivå, er i liten grad relevant slik bostøtteordningen er innrettet, og slik situasjonen er for økonomisk vanskeligstilte på det private leiemarkedet. Boutgiftstaket er et bedre virkemiddel enn «dekningsgraden» for å sørge for at mottakerne ikke bevisst velger dyrere boliger enn det de har behov for.

Boligpolitiske hensyn

Stavanger kommune er enige med ekspertgruppen i at bostøtteordningen må styrkes betydelig for at mottakerne kan flytte ut av trangbodde og dårlige boliger. Mange bor i det dårligste segmentet av det private leiemarkedet, dvs. trangt, i dårlige bomiljø, og har liten bostabilitet. Dette vil i tillegg forsterke utenforskap. Boutgiftstaket er for lavt til at mottakerne kan få mulighet til å flytte til bedre boliger.

Stavanger kommune er også enige med ekspertgruppen i at bostøtteordningen i liten grad bidrar til å øke boligeierskap blant økonomisk vanskeligstilte. Målgruppen for bostøtte har for lav inntekt til at de kan få startlån. En betydelig styrking av bostøtten er et nærliggende tiltak dersom flere økonomisk vanskeligstilte skal kunne eie bolig.

Prioriteringer

I henhold til mandatet drøfter ekspertgruppen noen alternativer der særskilte grupper prioriteres, men rapporten gir ingen tydelige anbefalinger. Stavanger kommune mener at bostøtten bør differensieres etter inntektsnivå, husstandsstørrelse og boligens beliggenhet, ikke etter 91 inntektstype eller behovets varighet.

Stavanger mener det er uheldig med en differensiering etter inntektstyper eller om behovet er permanent eller kortvarig. For at husstander med samme inntektsnivå skal behandles likt uten at uføre og alderspensjonister kommer betydelig dårligere ut enn i dag, er det nødvendig å øke den økonomiske rammen for bostøtten.

Stavanger fraråder sterkt at sosialhjelpsmottakere utelates fra bostøtteordningen. Dersom de utelates fra bostøtteordningen, vil det medføre økt behov for sosialhjelp for svært mange sosialhjelps-mottakere. Store kostnader vil dermed bli forskjøvet fra staten som reduserer bostøtteutgiftene til kommunene som får økte sosialhjelpsutgifter. Det vil ha særlig store konsekvenser for storbykommuner, som ofte har en høyere andel lavinntektsgrupper, høyt husleienivå og høyere bostedsløshet.

Forvaltningsnivå

For bostøtteordningen er det en styrke at den forvaltes på et overordnet statlig nivå. Det er sentralt å sikre at den fortsetter som en rettighetsordning, med likelydende retningslinjer og enhetlig klagebehandling for alle innbyggere. Et statlig nivå vil støtte opp om likebehandling og forutsigbarhet for den enkelte bruker av ordningen. Overføring til kommunene vil kunne gjøre bostøtten mer utsatt for ulike økonomiske forutsetninger i kommunene, og gi ulike praktisering. I tillegg må det forutsettes at det vil medføre et betydelig administrativt merarbeid å legge forvaltning av bostøtten til den enkelte kommune, framfor en samlet statlig forvaltning av ordningen. Stavanger kommune anbefaler på denne bakgrunn at forvaltning av bostøtten forblir på statlig nivå.

Dersom ansvaret likevel overføres til kommunen, forventer Stavanger kommune at bostøtteordningen fullfinansieres ved økte overføringer til kommunene

Med hilsen

Geir Erik Ellefsen
leder

Susan Østbø
saksbehandler

Vedlegg

Kopi til:

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst., Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur